

OMENATARHAN PÄIVÄKOTI

Kyseessä on 5-6 ryhmäinen, uudehko, vuonna 2005 valmistunut päiväkotikoti Pikkola-Keskusta päivähoitoalueella.

Tarkka sijaintimme on Pikkolan koulun ja Tampereentien välimaastossa, samassa pihapiirissä Pikkolan päiväkodin sekä Ompulan kanssa. Toimimme osoitteessa Riihikuja 1, 36200 Kangasala.

Omenatarhan päiväkodin keskeiset ja tärkeät asiat

Toimiva arki ja sen tarjoamat pedagogiset ulottuvuudet ja mahdollisuudet ovat meillä tärkeässä asemassa. Arjen päivittäisissä tilanteissa opitaan ja harjoitellaan lapsen elämän kannalta tärkeitä perustaitoja. Pukemis- ja riisumistilanteet, oman vuoron odottelu, ruokailut jne. tarjoavat haasteita ja monipuolisia oppimisen paikkoja monelle eri kehityksen ja osaamisen osa-alueille.

Leikki on merkittävä asia ja siihen meillä myös panostetaan osallistumalla, ohjaamalla, rikastuttamalla ja havainnoimalla. Arvostetaan leikin kautta ja sen välityksellä tapahtuvaa oppimista, erilaisten asioiden käsittelyä ja taitojen harjaantumista. Leikki kuuluu erottamattomana osana jokaiseen päiväkotipäivään, ryhmään ja ikään katsomatta. Leikillä on arvoa ja merkitystä tärkeänä ja jopa välttämättömänä osana lapsen tasapainoista kehitystä.

Lepohetki. Täällä Omenatarhassa kaikki lapset pääsevät ruokailun jälkeen hetkeksi "hui-laamaan". Pieni lepo hetki keskellä touhuntaiteista ja virikkeellistä päivää tekee hyvää kai-ken ikäisille vipeltäjille.

Levänneet aivot ovat kyvykkäimmät oppimaan uusia asioita ja vastaanottamaan elämän haas-teita. Unessa aivotkin lepäävät ja toipuvat rasituksesta ja kuormituksesta. Myös mieli saa mahdollisuuden käsitellä tapahtuneita asioita unikuvin. Unen aikana erittyy myös kasvulle ja kehitykselle tärkeitä kasvuhormoneja. Nukkuessa siis kasvaa. Tämä on kiva tieto monelle pienelle ihmiselle.

Lapset, jotka eivät nuku, nousevat sadun lukemisen ja hetken leppäilyn jälkeen pelailemaan erilaisia pelejä, piirtelemään, muovailemaan tai muihin leikin touhuihin.

OMENATARHAN PÄIVÄKODIN RYHMÄT:

Talossamme toimii tällä hetkellä 6 eri ryhmää. Seuraavassa hieman lisäinfoa ryhmistämme pienimmistä suurimpiin heidän itsensä kertomana:

KELTAKANELIT

Keltakaneleissa touhuilevat 1-3- -vuotiaat lapsukaiset. Arjessamme korostuu monien perus-taitojen opettelu. Harjoittelemme pukemista, pottailua, kädentaitoja, kauniita pöytätapoja, lauluja ja leikkejä sekä kavereiden huomioonottamista.

Päivän touhujen keskellä on myös tärkeää rauhoittua hetkeksi päivälevolle keräämään voimia uusien taitojen opetteluun. Lasten mukana touhuissa ovat päiväkodinopettaja sekä 2-3 päi-vähoitajaa. Tällä toimintakaudella saamme joukkoomme myös monta uutta iloista vipeltäjää perhepäivähoidon varahoito- ja tasoituspäivälapsista, jotka vierailevat ryhmässämme vaih-televasti.

Päivät Keltakaneleilla ovat mummien sanojen mukaisia eli:

"Se oli kuin uusi portti, joka johti Uskomattomaan, Mahdolliseen uuteen päivään, jolloin saattaa tapahtua mitä tahansa, ellei vaan kellään ole mitään sitä vastaan

PUNAKANELIT

Punakanelien ryhmään kuuluu kuusitoista 1-4-vuotiasta lasta ja 3 aikuista. Ryhmän aikuiset painottavat toiminnassa turvallisuutta ja kiireettömyyttä. Aikuiset ovat lasten leikissä läsnä ja fyysisesti lasten tasolla mahdollisimman paljon.

Aloitamme päivän aamupalalla kahdeksan aikaan. Aamupalan jälkeen menemme pukemaan ja ulkoilemaan. I soimmat punakanelit osaavat jo itsekin pukea, mutta aikuiset myös auttavat aina tarpeen mukaan. Ulkona touhuilemme vuodenajan mukaan hiekkaleluilla tai lumenkoloaus- ja mäenlaskupuuhiissa. Noin tunnin ulkoilun jälkeen punakanelit tulevat sisälle ja valitsevat leikinvalintakuvien avulla itselleen leikin tai muun toiminnan.

Leikkirauhan takaamiseksi jaamme leikit ja päivän muut touhut eri huoneisiin. Leikkiajan päätyttyä siivoamme leikit ja kokoonnumme päiväpiiriin noin klo 10.30. Piirissä käymme läpi päivän tapahtumia ja laulamme, loruttelemme, leikimme sääntöleikkejä tai esittelemme lelu-päivänä omia leluja. Piiristä menemme suoraan ruokapöytään. Ruokailun jälkeen punakanelit rauhoittuvat päiväunille kuuntelemalla unisadun.

Päiväunien jälkeen syömme välipalaa klo 14 aikaan. Punakanelit syövät kolmessa eri pöydässä: tähtipöydässä, kuupöydässä ja aurinkopöydässä. Välipalan jälkeen punakanelit kokoontuvat piiripaikoille ja luemme kuvakirjan. Piirissä valitsemme myös iltapäivän leikit ja touhut.

Pojat leikkivät usein mielellään autoilla, dinoilla tai rakentelusarjoilla. Tytöt leikkivät mielelläni poneilla, pikkunukeilla tai kotileikkiä. Sisäleikkien jälkeen ryhdymme pukemaan ja menemme ulos yleensä noin klo 15.30. Sitten kun vanhemmat tulevat hakemaan lapsiaan, vaihdamme päivän kuulumiset ja sanotaan "Heippa, huomiseen!"

VI HERPEUKALOT

Viherpeukaloiden ryhmä on 3-5-vuotiaiden integroitu erityisryhmä. Ryhmässä on 13 lasta, joista viidellä on erityisen tuen ja ohjauksen tarvetta jollain kehityksen osa-alueella. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja, päiväkodinopettaja, päivähoitaja ja ryhmäavustaja.

Viherpeukaloilla jokainen lapsi kohdataan yksilöllisesti omine vahvuuksineen ja tarpeineen, ja niihin tarpeisiin pyrimme vastaamaan ryhmämme arjen tilanteissa. Toimimme pienryhmis-

sä varmistaen jokaiselle lapselle henkilökohtaisen aikuisen huomion ja onnistumisen elämyksiä. Pienessä ryhmässä aikuisen tuella lapset saavat rauhassa harjoitella tärkeitä vuorovai-
kutus- sekä leikkitaitoja. Opimme arjessa kaikki uusia taitoja yhdessä toimien.

Säännöllinen päivä ja viikko-ohjelma ovat Viherpeukaloilla tärkeitä. Rutiinit auttavat enna-
koimaan, tuovat turvaa ja mahdollistavat onnistumisen kokemuksia lapsille.

Viikko- ja päiväohjelma on esitetty selkein kuvin. Kuvia käytämme monipuolisesti arjessam-
me, mm. sääntöjen yhteydessä, toiminnan ohjauksen tukena sekä erilaisissa valintatilanteis-
sa. Kommunikoinnin tukena käytämme kuvien lisäksi myös tukiviittomia.

PUUTARHURIT

Puutarhurit on 4-5 -vuotiaiden lasten integroitu erityisryhmä. Ryhmään kuuluu 14 lasta, joista osalla on erityisen tuen ja ohjauksen tarvetta jollain kehityksen osa-alueella. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja, päiväkodinopettaja, päivähoitaja sekä ryhmävastustaja. Puutarhureilla jokainen lapsi kohdataan yksilöllisesti, omine vahvuuksi-
ne ja tarpeineen. Meille tärkeää on lasten ja aikuisten vahvuuksien korostaminen ja niiden hyödyntäminen koko ryhmän hyväksi. Kaikki arjen tilanteet ovat arvokkaita ja pienryhmissä toimiminen takaa työrauhan kaikkiin päivän tilanteisiin.

Oppimisympäristön järjestys sekä strukturoitu päivä- ja viikko-ohjelma auttavat lapsia en-
nakoimaan tulevaa ja tuovat turvallisuutta päiviin. Jokainen lapsi oppii ja toimii erilailla, minkä vuoksi ryhmässämme korostetaan useiden aistikanavien käyttämistä; puheen tukena käytetään esimerkiksi kuvia ja viittomia. Toiminta tapahtuu suurelta osin pienryhmissä, näin jokaisella lapsella on mahdollisuus osallisuuden ja onnistumisen kokemuksiin!

”No kato aina kettu-keskiviikkosin jumpataan, kun mä näen sen niistä kuvista. Ja viikossa on kaks leikkipäivää, mato-maanantai ja peikko-perjantai, ja tiikeri-
tiistaina monesti askarrellaan. Sitä tonttu-torstaita mä en kyllä nyt vielä muis-
ta, ai niin, mennään retkelle.”

Leikki on tärkeä osa Puutarhureiden arkea. Pitkäkestoisten ja monipuolisten leikkien syntymistä tuetaan aikuisen läsnäololla ja pienillä leikkiporukoilla. Lapsille ominainen ja motivoiva toiminta edesauttaa hienojen oppimistilanteiden muodostumista.

”Kivaa on kun voi leikkiä kaverin kaa, ja jos ei keksi jotain, niin aikuinen voi siinä auttaa. On sovittu et kaikkien kanssa leikitään ja että ei kiusata, sitä ei saa tehdä. Ja jos on tullut jotain riitaa, niin aikuinen tulee auttamaan sopimisessa. On aikuiset kyl muutenki aina mukana.”

Ryhmässämme kiinnitetään paljon huomiota sekä aikuisten ja lasten välisiin että lasten keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin. Puutarhureilla tiedetään, että jokainen on arvokas omana itsenään ja toisten kunnioittaminen on pohja yhdessä toimimiselle.

”No kaikki on vähän erilaisia, koska jos ois kaks samanlaista lasta, niin olis aika vaikee tunnistaa. Ja ihan kaikki ei osaa sitä mitä toinen osaa, ja sit jos osaa jo jonkun, niin voi kokeilla jotain uusia juttuja.

VIIKARIT

Viikarit on 3-5 -vuotiaiden lasten ryhmä, jossa on 21 lasta. Heistä on 8 tyttöä ja 13 poikaa. Ryhmässä työskentelee yksi päiväkodinopettaja ja kaksi päivähoitajaa.

Viikareilla haluamme nostaa esille leikin tärkeyden. Me leikimme joka päivä! Aikuiset ohjaavat, tukevat ja rikastuttavat lasten leikkiä. Leikin ja arjen lomassa mm. opimme tärkeitä sosiaalisia taitoja, koemme elämyksiä ja onnistumisia sekä harjoitamme motoriikan ja kielen kehitystä.

Toimimme päivittäin sekä pienryhmissä että puuhaamme myös yhdessä koko porukalla. Arkea maustamme välillä katselemalla elokuva- ja teatteriesityksillä ja retkeilemällä säännöllisesti lähimaastossa.

Viikareiden ryhmässä jokainen lapsi on yksilöllinen ja erityinen!

EPPULAISET

Eppulaiset on kokopäivähoitoa tarvitsevien lasten esikouluryhmä. Ryhmässä on 21 lasta ja kolme aikuista (kaksi päiväkodinopettajaa ja päivähoitaja)

Toiminnan pohjana ovat valtakunnallinen ja Kangasalan oma esiopetussuunnitelma. Tämän lisäksi toiminta pohjautuu vahvasti Omenatarhan omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä vanhempien kanssa yhdessä asetettuihin arvoihin. Niissä korostuvat turvallisuus, leikki ja arjen tilanteissa oppiminen. Kokopäivälasten ryhmässä koko päivä on tärkeä ja täynnä oppimiskokemuksia.

Eppulaiset työskentelevät säännöllisesti pienryhmissä, joissa tutustutaan ”Pikkumetsän esiopetus” -materiaaliin (lasten tehtäväkirja + tarinakirja). Samoissa ryhmissä tehdään muitakin keskittymistä ja aikuisen ohjausta vaativia tehtäviä sekä työstetään lapsilta tulleita aiheita tutkien, havainnoiden ja keskustellen.

Tärkeitä toimintamuotoja ovat myös musiikki, ulkoilu, liikunta ja retkeily. Näiden avulla lapset saavat paitsi iloa ja virkistystä, myös mahdollisuuden tutustua ympäröivään luontoon ja kotiseutuun.

Leikille löytyy joka päivä aikaa ja tilaa. Siihen panostetaan ja lapsille annetaan mahdollisuus niin omaehtoiseen kuin myös ohjattuun leikkiin.

LEIKKI ON LAPSEN TYÖTÄ – myös eskarilaisen

OMENATARHAN PÄIVÄKODIN ARVOT

Syksyn 2006 aikana kokoonnuttiin vanhempainiltoihin ja henkilökunnan pedagogisiin iltoihin, joissa keskusteltiin vilkkaasti meille tärkeistä arvoista. Yhteenveto tehtiin kevätkauden 2007 alkaessa ja silloin päädyttiin seuraaviin tekijöihin, joihin Omenatarhassa kiinnitetään huomiota

TURVALLI SUUS Turvallisuuteen sisältyvät fyysinen ja psyykinen puoli. Se on toisaalta rajoja, pysyvyyttä, saatavuutta, toisaalta lämpöä, syyliä ja kiireettömyyttä. Omenatarhan päiväkodin tiloja on kiitelty terveydelle turvallisiksi. Turvallisina koettiin myös pysyvät ihmissuhteet päiväkodissa.

LEIKKI Leikin kautta tapahtuu paljon oppimista, erityisesti sosiaalisten taitojen. Leikki vaatii ohjaamista. Leikin kautta lapsi viihtyy ja saa kokea elämyksiä. Onnistunut leikki edellyttää kiireetöntä ilmapiiriä. Leikin kautta lapsi kokee erilaisia tunteita, myönteisiä ja kielteisiä.

YKSILÖLLI SYYS Lapsi ja perhe hyväksytään erilaisina ja tasa-arvoisina. Suhtautumista edesauttaa myönteinen ilmapiiri ja huumori.

LAPSI LÄHTÖI SYYS Lapsen kiinnostus huomioidaan oppimisessa. Aikuisen rooli on ohjata ja suunnitella. Lapsen luovuutta ja luontaista oppimisen iloa kunnioitetaan.

MYÖNTEI SYYS Erilaisuuden hyväksyminen ja tasa-arvoinen lapsen ja perheen kunnioittaminen näkyy arjen tilanteissa. Myönteisyys huomataan lämpimänä ilmapiirinä, johon pienten ja isojen ihmisten on mukava ja helppo tulla.

Pyrimme Omenatarhan päiväkodissa toteuttamaan Marita Kalijärven maalaillemaa toiminta-ajatusta:

"ILOJUTTU"

*Kikata,
räpätä,
höpsötä,
naura.*

*Villinä veivaa,
leiki ja laula.*

*Miks' pitäisi tattina hiljaa istua,
hiipiä ja kuiskata
kurtussa kulmat?*

*Ehtiihän sitä
aikuisena
aivan kyllikseen
fiksua esittää,
viisaita veistellä.*

*Nauretaan varpaat kippurassa,
keksitään hauskoja vitsejä,*

*kutitellaan,
hihitellään,
opetetaan se
aikuisille*

-Marita Kalijärvi-

 menatarhan
PÄIVÄKOTI